

> Retouradres Postbus 20201 2500 EE Den Haag

Directie Juridische Zaken

Korte Voorhout 7
2511 CW Den Haag
Postbus 20201
2500 EE Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Ons kenmerk

2020-0000130523

Bijlage

Bijlage A – Wob-gronden
Bijlage B – Inventarislijst
Bijlage C – Documenten

Datum 13 juli 2020
Betreft Besluit op Wob-verzoek inzake de Gasrotonde

Geachte

In uw brief van 4 februari 202, ontvangen op 7 februari 2020, heeft u met een beroep op de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob) verzocht om informatie over de Nederlandse Gasrotonde.

U vraag kortgezegd documenten over (I) de Nederlandse Gasrotonde (waaronder het Overlegplatform Gasrotonde) en (II) de uitbreiding van het Nederlandse gastransportnetwerk beheerd door GTS in het kader van de Open Season processen.

Op 4 maart en 22 april zijn er gesprekken met u geweest over dit Wob-verzoek en de omvang van het verzoek. Dit heeft geleid tot afbakening van het Wob-verzoek tot: De uitbreidingsinvesteringen ten aanzien van de gasrotonde. Het gaat hier dan met name om de onderliggende motivatie en gedachten bij deze investeringen. Eveneens is toen afgesproken dat het verzoek niet ziet op de LNG-Terminal en de gasopslag.

Het is helaas niet gelukt om op tijd op uw Wob-verzoek te beslissen. Hiervoor bied ik u mijn excuses aan.

Besluit

Ik besluit de door u gevraagde informatie gedeeltelijk openbaar te maken. Ik licht mijn besluit hieronder toe.

Inventarisatie documenten

Op basis van uw verzoek zijn meerdere documenten aangetroffen. Deze documenten zijn opgenomen in een inventarislijst, zie hiertoe bijlage B.

Buiten reikwijdte verzoek of dubbel

Een aantal documenten bevat passages die over andere onderwerpen gaan dan de hierboven genoemde onderwerpen van uw verzoek. Deze passages vallen inhoudelijk niet binnen de reikwijdte van uw verzoek. Om die reden heb ik de passages onleesbaar gemaakt onder vermelding van 'buiten verzoek'. Dit is eveneens in de inventarislijst aangegeven.

Daarnaast bevat een aantal documenten passages die dubbel zijn. Deze passages worden eenmalig verstrekt, voor het overige zijn deze passages onleesbaar gemaakt onder vermelding van 'dubbel'.

Wanneer pagina's geheel buiten het verzoek vallen of dubbel zijn, worden deze geheel uit de set met documenten gehaald. Wanneer dit het geval is, is dit eveneens aangegeven in het document 'Bijlage C – openbaar te maken documenten'.

Derde-belanghebbenden

Bij de openbaarmaking van diverse documenten spelen belangen van derden een rol. Deze derde-belanghebbenden zijn vooraf gevraagd om hun mening te geven over de openbaarmaking hiervan. Zij hebben hun zienswijze gegeven en deze heb ik verwerkt in de motivering van dit besluit.

Wettelijk kader

Uw verzoek om informatie is beoordeeld op grond van de Wob. Voor de relevante bepalingen verwijs ik u naar bijlage A.

Het recht op openbaarmaking dient het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Er wordt niet gekeken naar het specifieke belang van de verzoeker.

Openbaarmaking in de zin van de Wob betekent openbaarmaking voor iedereen. In dat licht vindt de afweging dan ook plaats. Hierbij wordt getoetst aan de artikelen 10 en 11 van de Wob waarin is aangegeven in welke gevallen openbaarmaking kan of moet worden geweigerd. Voorts kan het bestuursorgaan besluiten om op grond van de uitzonderingsgronden genoemd in de artikelen 10 en 11 van de Wob (zie bijlage A) of op grond van eventuele bijzondere openbaarmakingsregimes documenten (gedeeltelijk) niet openbaar te maken.

Motivering

Bedrijfs- en fabricagegegevens (artikel 10, eerste lid, onder c, van de Wob)

Openbaarmaking van informatie blijft achterwege indien het bedrijfs- en fabricagegegevens betreft die vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld. Onder bedrijfs- en fabricagegegevens worden verstaan: al die gegevens waaruit wetenswaardigheden kunnen worden afgeleid over de technische of financiële bedrijfsvoering, het productieproces, de afzet van producten of de kring van afnemers of leveranciers. In diverse documenten staan dergelijke bedrijfs- of fabricagegegevens.

Het betreft onder andere informatie over plannen aangaande investeringen en de daaraan gerelateerde cijfers. Deze informatie is aan mij vertrouwelijk overhandigd in het kader van te nemen investeringsbeslissingen. Uit deze documenten kan informatie worden afgeleid over deze investeringen en de daarbij betrokken bedrijven die vertrouwelijk zijn. Ik maak deze informatie dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze informatie onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 10.1.c.

De economische of de financiële belangen van de Staat of andere publiekrechtelijke lichamen (artikel 10, tweede lid, onder b, van de Wob)

Bij diverse documenten is het economische of financiële belang van de Staat in het geding. Het gaat hierbij om de op geld waardeerbare belangen van de Staat, waarbij het openbaar maken van deze informatie kan leiden tot financiële schade voor de Staat, ondanks dat het gaat om oudere documenten. Het openbaar maken van deze informatie maakt dat de onderhandelingspositie van de overheid in toekomstige vergelijkbare gevallen nadelig wordt beïnvloed. Ik weeg het hier bedoelde belang zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Ik maak deze informatie dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze informatie onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 10.2.b. Deze informatie maak ik tevens niet openbaar op grond van artikel 10, tweede lid, onder g. Zie hieronder.

De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (artikel 10, tweede lid, onder e, van de Wob)

In diverse documenten staan persoonsgegevens. Dit zijn gegevens die herleidbaar zijn tot een persoon, zoals onder meer namen, telefoonnummers en e-mailadressen. Ik weeg het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer zwaarder dan het belang van openbaarmaking. Deze informatie maak ik dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.e.

Waar het gaat om de persoonsgegevens van ambtenaren in de documenten merk ik het volgende op. Indien het gaat om namen van medewerkers die niet wegens hun functie in de openbaarheid treden, weegt het belang van eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van de desbetreffende ambtenaar zwaarder dan het algemeen belang van openbaarheid. Deze persoonsgegevens maak ik dus niet openbaar. Waar van toepassing heb ik deze persoonsgegevens onleesbaar gemaakt onder vermelding van 10.2.e. Namen van medewerkers die wel vanwege hun functie in de openbaarheid treden maak ik wel openbaar.

Het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling (artikel 10, tweede lid, onder g, van de Wob)

Openbaarmaking van informatie blijft achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van belanghebbenden bij die informatie. Hiertoe merk ik het volgende op.

De informatie die hieronder valt is onder meer afkomstig van de Algemene Rekenkamer. In haar zienswijze heeft de Algemene Rekenkamer aangegeven dat haar stukken met vertrouwelijkheid moeten worden behandeld, opdat de Algemene Rekenkamer op een juiste wijze haar onderzoek kan doen, zonder dat er vrees dient te zijn dat alles openbaar wordt gemaakt. Indien vertrouwelijke (concept)rapporten van de Algemene Rekenkamer openbaar worden gemaakt, dan kan het zijn dat de er minder goed medewerking wordt verleend aan de Algemene Rekenkamer met betrekking tot onderzoeken. Overige informatie die is geweigerd op grond van deze grond is in combinatie met de hierboven genoemde weigeringsgrond artikel 10, tweede lid, onder b van de Wob, en bevat informatie die bij openbaarmaking kan leiden tot onevenredige benadeling van de Staat.

Ik weeg het belang van vertrouwelijkheid en onevenredige benadeling voor de Staat zwaarder dan het belang van openbaarmaking; Daarom maak ik deze passages niet openbaar. Waar van toepassing heb ik de passages onleesbaar gemaakt, onder vermelding van: 10.2.g.

Persoonlijke beleidsopvattingen in een stuk voor intern beraad (artikel 11, eerste lid, van de Wob)

Documenten die zijn opgesteld voor intern beraad zijn onder andere: notities van ambtenaren, correspondentie tussen de onderdelen van een ministerie en tussen ministeries onderling, concepten van stukken, agenda's, notulen, samenvattingen en conclusies van interne besprekingen. Ik maak persoonlijke beleidsopvattingen in die stukken niet openbaar. Onder persoonlijke beleidsopvattingen worden verstaan: meningen, opinies, commentaren, voorstellen, inschattingen, conclusies met de daartoe aangevoerde argumenten. De desbetreffende documenten hebben betrekking op de interne visies van ambtenaren op de ontwikkeling van de Gasrotonde en de daarbij betrokken partijen.

Een ongehinderde bijdrage van ambtenaren en van hen die van buiten bij het intern beraad zijn betrokken bij de beleidsvorming en -voorbereiding moet gewaarborgd zijn. Zij moeten in alle openhartigheid onderling en met bewindspersonen kunnen

communiceren. Staatsrechtelijk zijn slechts de standpunten die het bestuursorgaan voor zijn rekening wil nemen relevant.

Directie Juridische Zaken

Daarom heb ik de persoonlijke beleidsopvattingen in de documenten onleesbaar gemaakt onder vermelding van: 11.1.

Ons kenmerk
2020-0000130523

Op grond van artikel 11, tweede lid, van de Wob kan ik besluiten informatie te geven over persoonlijke beleidsopvattingen in het belang van een goede en democratische bestuursvoering. Dit belang is echter niet aanwezig, gelet op de aard en de inhoud van de informatie.

Daarbij is het niet in het belang van een goede en democratische bestuursvoering als standpunten van ambtenaren zelfstandig worden betrokken in de publieke discussie. Ik zie dan ook geen aanleiding om met toepassing van artikel 11, tweede lid, van de Wob informatie te verstrekken over deze persoonlijke beleidsopvattingen.

Wijze van openbaarmaking

De documenten stuur ik met dit besluit in kopie mee.

Plaatsing op internet

De stukken worden met een geanonimiseerde versie van dit besluit voor een ieder kenbaar gemaakt op www.rijksoverheid.nl.

Hoogachtend,

De Minister van Financiën,
namens deze,

mr. M.S. Bogtstra
De directeur Juridische Zaken

Deze brief is een besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht. Op grond van die wet kunt u tegen dit besluit binnen zes weken na de dag waarop dit besluit is bekendgemaakt een bezwaarschrift indienen. Het bezwaarschrift moet worden gericht aan de minister van Financiën, ter attentie van de Directie Juridische Zaken, Postbus 20201, 2500 EE Den Haag. Het bezwaarschrift dient te worden ondertekend en dient ten minste het volgende te bevatten:

- a. naam en adres van de indiener;
- b. de dagtekening;
- c. een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar zich richt;
- d. een opgave van de redenen waarom u zich met het besluit niet kunt verenigen.

Bijlage A

Directie Juridische Zaken

Artikel 10 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

Ons kenmerk
2020-0000130523

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
 2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
 3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voor zover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
- (...)

Artikel 11 van de Wob luidt, voor zover relevant, als volgt:

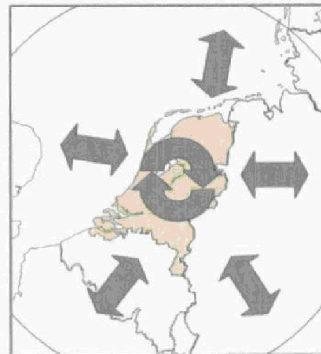
1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.
4. In afwijking van het eerste lid wordt bij milieu-informatie het belang van de bescherming van de persoonlijke beleidsopvattingen afgewogen tegen het belang van openbaarmaking. Informatie over persoonlijke beleidsopvattingen kan worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Het tweede lid, tweede volzin, is van overeenkomstige toepassing.

Doc. nr.	ID	Datum	Titel doc.	Beoordeling	Weigeringsgrond	Toelichting
1	651611	22-11-2005	Gasunie presentatie inzake Nederland als Europese gasrotonde..pdf	Deels Openbaar	10.1.c / buiten verzoek	
2	651482	6-3-2007	Achterafregistratie. RVC stukken inzake gasrotonde fase 1. Open Season..pdf	Deels Openbaar	10.1.c / 10.2.e / buiten verzoek	
3	651617	25-6-2008		Reeds Openbaar	10.2.e	http://docplayer.nl/19126581-Jaarverslag-2007-n-v-nederlandse-gasunie.html
4	651775	27-6-2008	NO Fin 2008-00618 A.74 Gasunie NV 27-06-2008 Investering Open Season.doc	Deels Openbaar	10.2.e / 11.1 / buiten verzoek	
5	651501	27-8-2010	BLG21604.pdf	Reeds Openbaar		https://zoek.officielebekendmakingen.nl/blg-36855.pdf
6	651431	15-9-2010	2. br ARK aan SGMINFIN - onderzoek gasrotonde als instrument voor energievoorziningszekerheid.pdf	Deels Openbaar	10.2.e / 10.2.g	
7	651445	23-11-2010	41. notitie ARK aan onderzoek EVZ - gespreksverslag sessie 1 relatie met en rol MINELI dd 19-11-2010.pdf	Niet Openbaar	10.2.e	Integraal geweigerd op grond van artikel 11.1.
8	651429	1-12-2010	14. overzicht publiek aandeel gasrotonde - TSO investeringen lopend anno december 2010.pdf	Deels Openbaar	buiten verzoek	
9	651785	3-3-2011	2011 03 03 13 ELI XIII (EZ) jaarverslag 2010 versie 28-2 - incl commentaar IRF-BBO.doc	Reeds Openbaar	10.2.e	http://www.rijksbegroting.nl/2010/verantwoording/jaarverslag?hoofdstuk=40.6
10	651512	8-4-2011	Brief herziening postennet april 2011.pdf	Reeds Openbaar		https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/viofkjlxlevp
11	651632	16-6-2011	Goedkeuring investering integrated open season Duitsland..pdf	Deels Openbaar	10.1.c / 10.2.e / 11.1	
12	651749	21-6-2011	Investeringsbesluit Gasunie inzake Integrated Open Season Nederland en Duitsland.pdf	Deels Openbaar	10.2.e / 11.1 / buiten verzoek	
13	651506	30-6-2011	BR FIN Gasunie 2011-510 instemming Integrated Open Season 30-06-2011.pdf	Deels Openbaar	10.2.e	
14	651434	7-11-2011	2011 11 07 Kamerbrief - Voortgangsrapportage Gasrotonde 2011.pdf	Reeds Openbaar		https://www.eerstekamer.nl/overig/20111107/voortgangsrapportage_gasrotonde/document
15	651444	14-6-2012	31. Rapport ARK 2012 Gasrotonde nut noodzaak en risico.pdf	Reeds Openbaar		https://www.rekenkamer.nl/binaries/rekenkamer/documenten/rapporten/2012/06/14/gasrotonde-nut-noodzaak-en-risico%E2%80%99s/Rapport+Gasrotonde+nut%2C+noodzaak+en+risico%27s.pdf
16	651448	19-9-2013	884 Brief Beantwoording nadere vragen rapport Algemene Rekenkamer inzake gasrotondestrategie.pdf	Reeds Openbaar		https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33292-B.html
17	651945	23-7-2014	Slidepack IR call.pdf	Reeds Openbaar		<a >https:="" downloadregisterfile.aspx?type="openbaarmaking-voorwetenschap&enc=7Rpj0BBaMD5IzfwUlyQ9Tle+XbKYS1JE7+GVfXY2PxNqAT3NVNKP3QCQCl2WUb5gS/PYmhvg5EA+E7FpgiengZj0NLAMUDbP/oPnUtKH27VA0/CZGu7E4hLGdYYwwWpdYVdPL43aXFE4BYKhktL57HuInvSJRPgbtCXm56GvfKKyTbIgbCkbDrsZOSEO3PZEEu3yYz4e2gZIA7rxMWPIY/7mZmQ6FfEtGN5EAd3JLIVSWiWXLprYOSRPNm7gQcBL41qyOXwluWeRbDX6Zpzf7q8UX9c7J9yTTcXJ/JdCCW/DNVIfexi33WMLxIQUb/4Jqi1qEBdruvw0Zl/xd84IUpjM9OPfpvK0tYpCzvvqZKuel4+lQwgnj+GhPqkuGQqQn2XPm7EF7v6S/8GWA9XtmpJAcudD1ilzFDUkOfKu4Qwc=</a" href="https://www.afm.nl/downloadregisterfile.aspx?type=openbaarmaking-voorwetenschap&enc=7Rpj0BBaMD5IzfwUlyQ9Tle+XbKYS1JE7+GVfXY2PxNqAT3NVNKP3QCQCl2WUb5gS/PYmhvg5EA+E7FpgiengZj0NLAMUDbP/oPnUtKH27VA0/CZGu7E4hLGdYYwwWpdYVdPL43aXFE4BYKhktL57HuInvSJRPgbtCXm56GvfKKyTbIgbCkbDrsZOSEO3PZEEu3yYz4e2gZIA7rxMWPIY/7mZmQ6FfEtGN5EAd3JLIVSWiWXLprYOSRPNm7gQcBL41qyOXwluWeRbDX6Zpzf7q8UX9c7J9yTTcXJ/JdCCW/DNVIfexi33WMLxIQUb/4Jqi1qEBdruvw0Zl/xd84IUpjM9OPfpvK0tYpCzvvqZKuel4+lQwgnj+GhPqkuGQqQn2XPm7EF7v6S/8GWA9XtmpJAcudD1ilzFDUkOfKu4Qwc=" www.afm.nl="">

18	651943	1-9-2014	Seo beleidsdoorlichting energiebeleid 2007-2012 - kew passage.pdf	Reeds Openbaar		http://www.seo.nl/uploads/media/2014-38_Beleidsdoorlichting_Energiebeleid_2007_tm_2012_01.pdf
19	652406	19-9-2014	SEO 2013-38 Eindrapport evaluatie EZ energiebeleid.pdf	Reeds Openbaar		http://www.seo.nl/uploads/media/2014-38_Beleidsdoorlichting_Energiebeleid_2007_tm_2012_01.pdf
20	651914	14-10-2014	pbl-2014-nationale-energieverkenning-2014_01364.pdf	Reeds Openbaar		https://publicaties.ecn.nl/PdfFetch.aspx?nr=ECN-O--14-036
21	651424	12-10-2015	1001236677 tijdschrift voor economisch recht - Energiesector.pdf	Reeds Openbaar		https://www.recht.nl/vakliteratuur/europa/artikel/389606/toezicht-op-de-energiesector-tussen-nationale-belangen-en-europese-invloed/
22	651626	4-11-2015	geuns-2015-beeft TNO rapport gasrotonde.pdf	Reeds Openbaar		zie: https://hcss.nl/report/beeft-de-grond-onder-de-voeten-van-de-gasrotonde
23	690476	2-6-2020	Instemming Open Season 2012.pdf	Deels Openbaar	10.2.e	
24	690483	2-6-2020	notitie gesprek v.d. hoeven 20 maart.pdf	Deels Openbaar	10.2.b / 10.2.e / 11.1 / buiten verzoek	
25	690481	2-6-2020	Notitie 15.16.17 maart gasregulering- investeringen.pdf	Deels Openbaar	10.2.e / 11.1 / buiten verzoek	Laatste zes pagina's zijn een conceptversie van https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29023-37.pdf .
26	690482	2-6-2020	Notitie 13 maart i.v.m. voortgang investeringen..pdf	Deels Openbaar	10.1.c / 10.2.b / 10.2.e / 11.1 / buiten verzoek	
27	690496	3-6-2020	BR FIN 2010-235U GASUNIE minimale rendementseis gereguleerde projecten in DE.doc	Deels Openbaar	10.2.e / 10.2.b / 10.2.g	

GASUNIE - BUREAU STRATEGIE
DOSS: pin 22139
pin 2012-1122 ~

CONFIDENTIAL

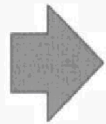

Nederland als
Europese
gasrotonde

gasunie

Appendices
November 22, 2005

AGENDA

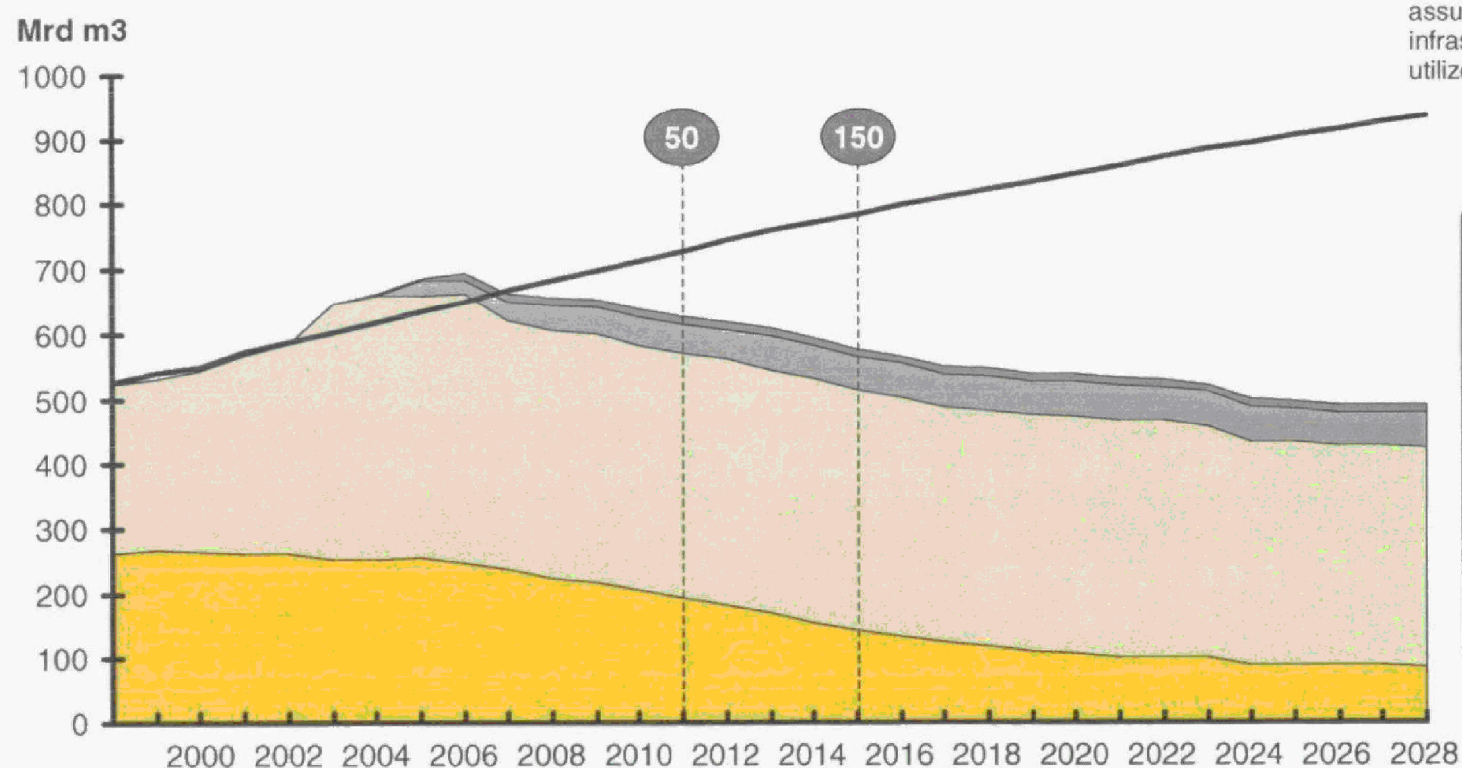

- **Development of the NW-European gas market and recap on Gasunie's strategy**

- Implications for the Dutch grid
- Status of new business initiatives

DEVELOPMENT OF THE EUROPEAN GAS MARKET INDICATES NEED FOR INFRASTRUCTURE INVESTMENTS

European demand, indigenous production and import volume*

- Additional LNG under construction
- Additional pipes under construction
- Realized and expected imports based on current contracts
- Indigenous Production Europe
- Total demand
- xx Gap in supply infrastructure if assumption is made that current infrastructure has been fully utilized, bcm/yr

Size and timing depends on number of factors, e.g.,

- Groningen cap (not assumed in these numbers)
- Implementation of Kyoto / CCGT development
- UK production decline

* For 1995-2005 real import volumes are shown, for 2005-2025 the import volume of 2005 is assumed
Source: Gasunie

gasunie -

VOLUME SUPPLY GAP LIKELY TO BE FILLED PREDOMINANTLY

10.1.c

A SIGNIFICANT NUMBER OF GAS SUPPLY PIPES AND LNG TERMINALS IS BEING BUILT OR NEGOTIATED

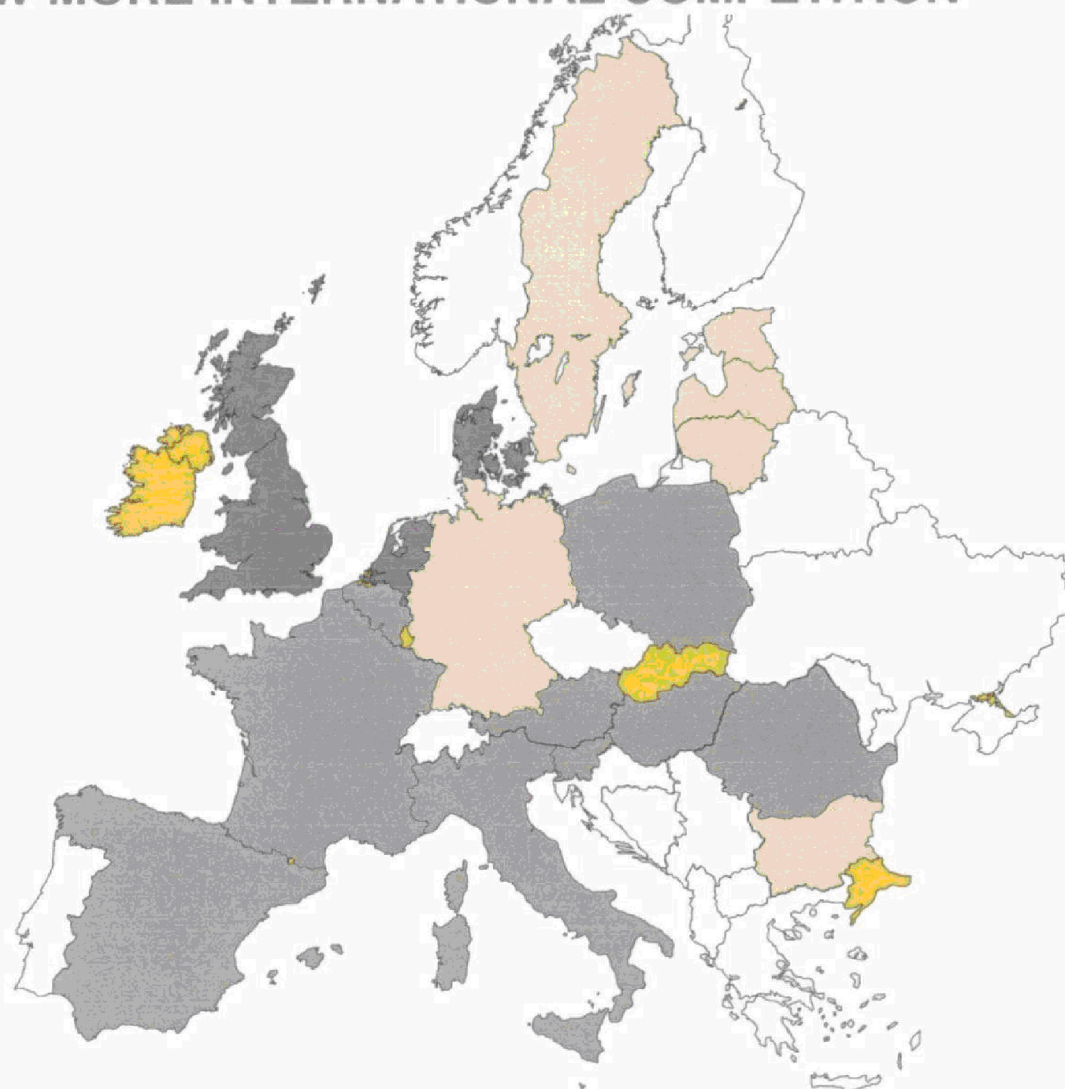
PRELIMINARY

Maximum annual volume

10.1.c

Source: PELIG, Platts, Factiva, Gassco, Internal Gasunie sources

FURTHER PROGRESS ON EU UNBUNDLING DIRECTIVE WILL ALLOW MORE INTERNATIONAL COMPETITION

Source: Report on the implementation of the Gas and Electricity internal market Jan 2005, Commission of the European Communities

buiten verzoek

AGENDA

- Development of the NW-European gas market and recap on Gasunie's strategy

- **Implications for the Dutch grid**

- Status of new business initiatives

KEY ASSUMPTIONS UNDERLYING INVESTMENT SCENARIO

1

Growth in gas demand in the domestic market

- Increase in gas demand mainly in the Randstad area:
 - Growth primarily driven by the industrial sector: gas fired power plants
 - No significant shift to nuclear energy anticipated

2

Shift in domestic gas supply

- Decrease of “kleine velden” and Groningen production capacity and increase of import at the North-East of the Netherlands
- No impact of new supply from the West (e.g., LNG) included, which would result in lower investments
- No cap on Groningen assumed, cap on Groningen could require additional investments
- Possible required change in calorific value of gas flows and possible under-utilization of pipelines has been left outside of the context of this discussion

3

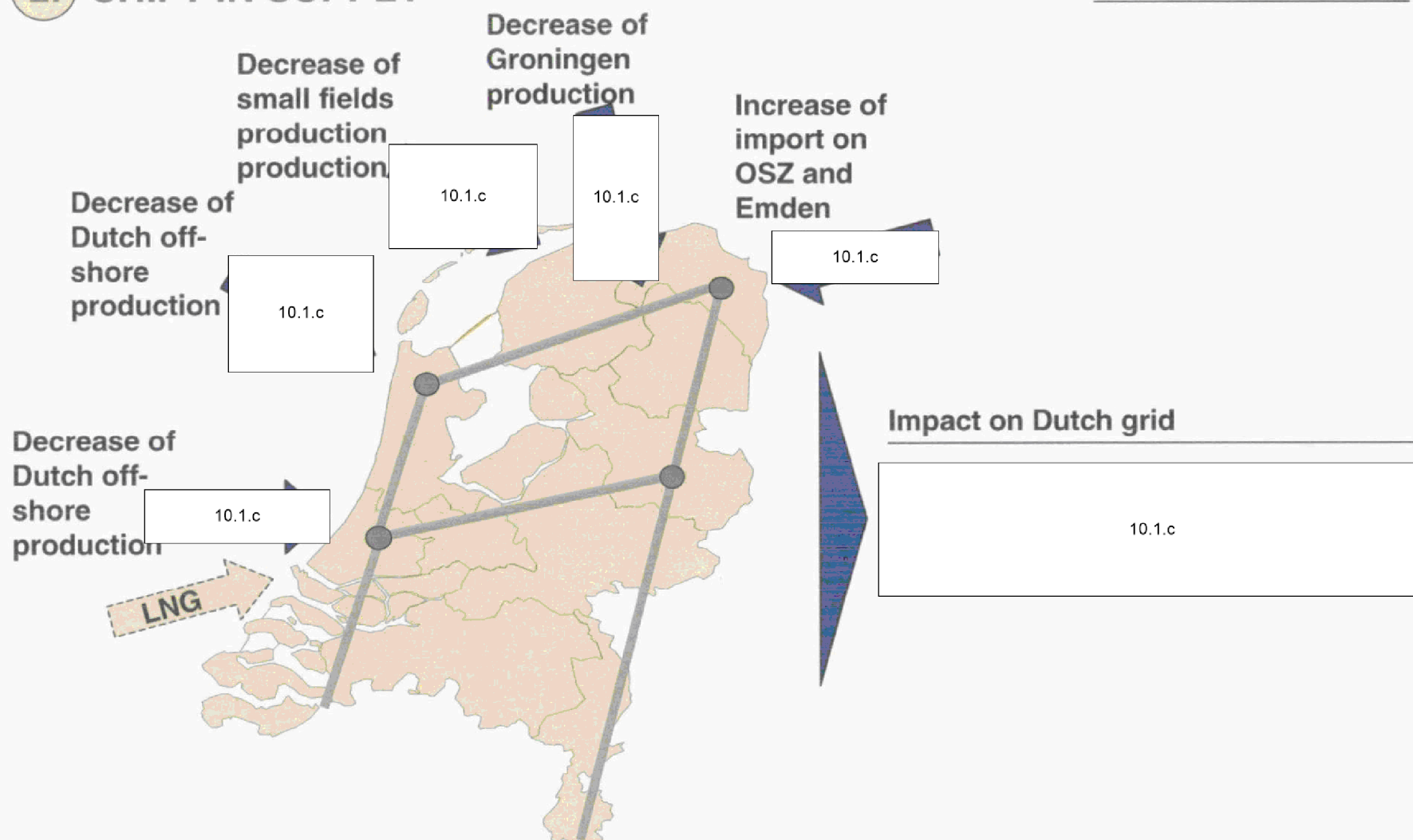
Growth in transit volumes

- Capture of additional international gas flows through the Netherlands, resulting in:
 - Increase in entry of international gas flows in the North-East of the Netherlands
 - Increase in exit of international gas flows in North- West and South- West of the Netherlands
- Exact route and quantity of transit flows depends on Gasunie's ability to attract these flows

Source: Team analysis

2. SHIFT IN SUPPLY

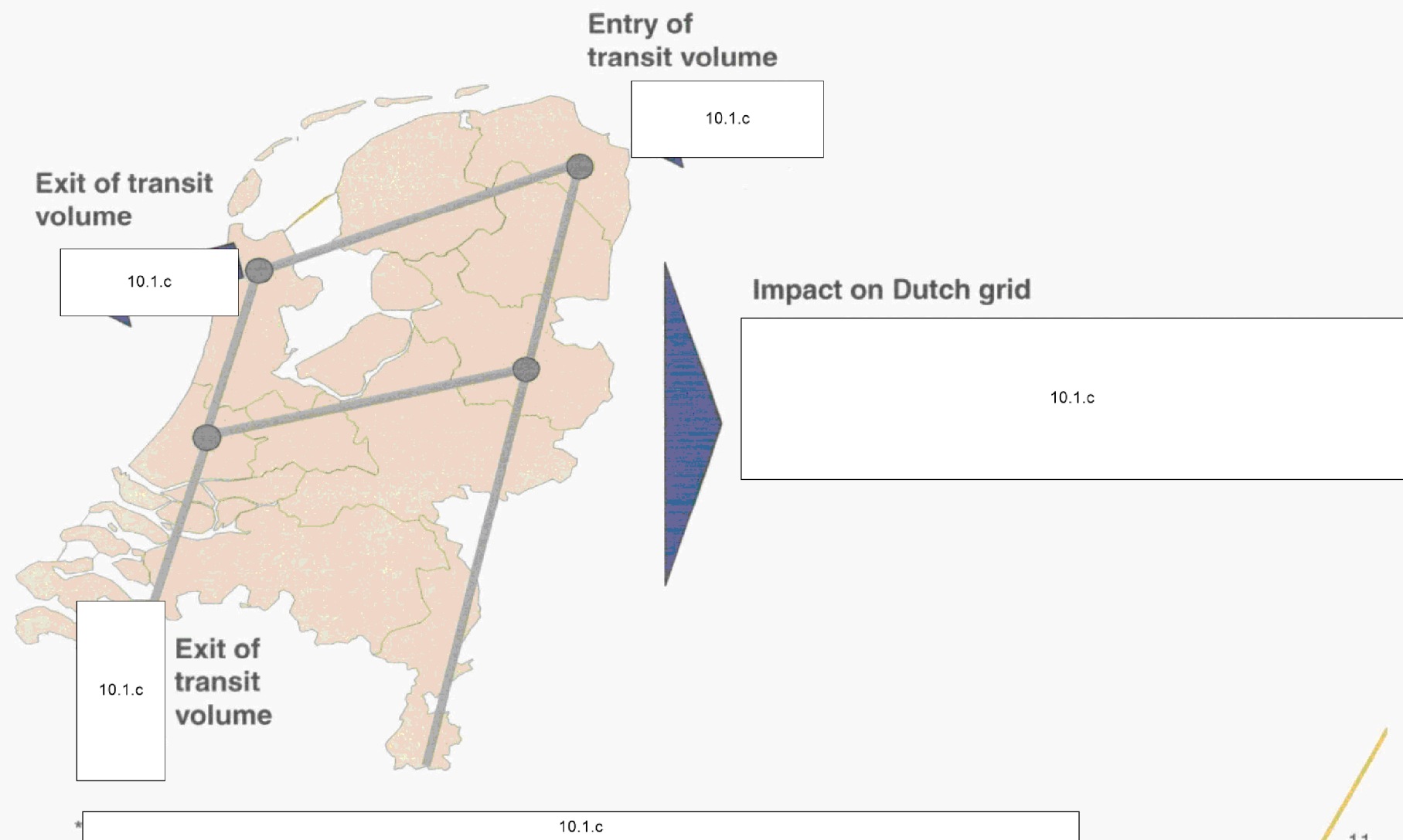
PRELIMINARY ESTIMATES

Source: Team analysis

3. INCREASE IN TRANSIT

PRELIMINARY ESTIMATES

Source: Team analysis

AGENDA

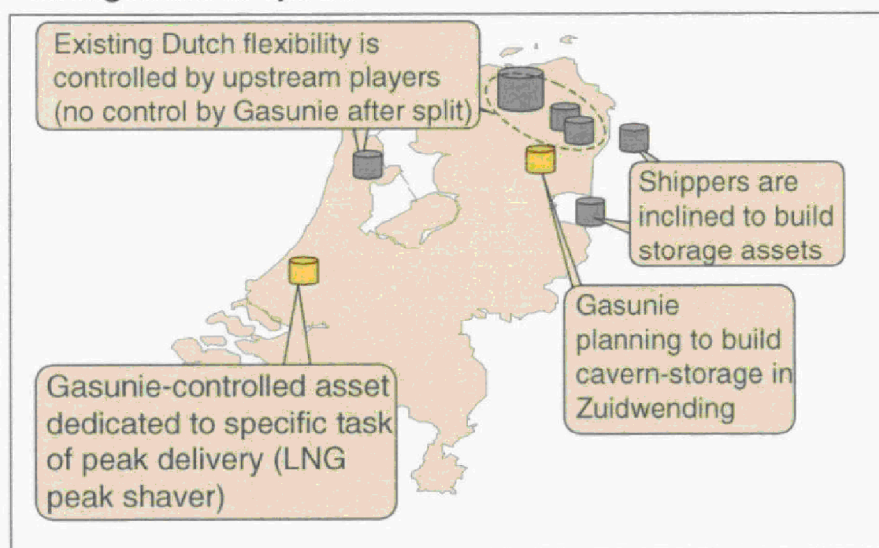
- Development of the NW-European gas market and recap on Gasunie's strategy
- Implications for the Dutch grid

- **Status of new business initiatives**

OVERVIEW OF ZUIDWENDING INITIATIVE

Background of option

Business model/role for Gasunie

10.1.c

Support of Gasunie objectives

Development of own storage offers

- **GTS** security of net balancing integrity (through direct control over storage operation)
 - **shippers** additional (more attractive) sourcing options for flexibility
 - **shareholders** an attractive return at low risk
 - **employees** attractive development opportunity
 - **regulator and government** a positive contribution towards a more open and developed gas market
- Open market for storage is a key ingredient for **liquidity** in the gas market

Current status and next steps

Current status

- Finalized technical design
- Obtained permits and permissions
- Finalize commercial terms

10.1.c

Next steps

- Conclude
- Obtain regulatory support for business model
- Prepare open season and setup contract with GTS

10.1.c

Source: Gasunie

STRATEGIC CONTEXT FOR ZUIDWENDING

Context

- Gasunie Trade & Supply is currently the sole provider of flex services in the Netherlands by means of the Groningen field
- NMa has required GTS to provide specific forms of flex services to reduce the dominance of Trade & Supply (Methodebesluit flexibiliteit)

Opportunity

- An opportunity exists for Gasunie to offer short term flexibility to GTS, but also to third parties as this can be offered significantly below the price of Groningen flexibility

Source: Team analysis

ZUIDWENDING FINANCIALS AND ASSUMPTIONS

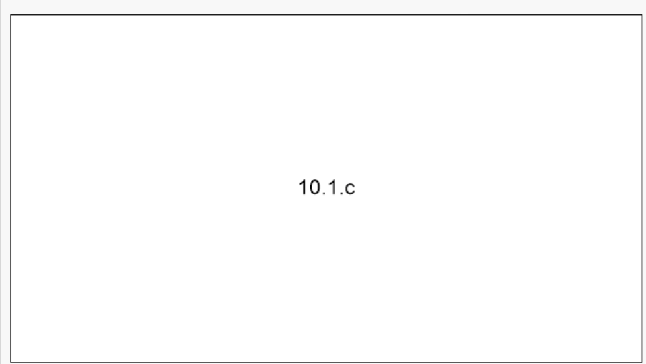
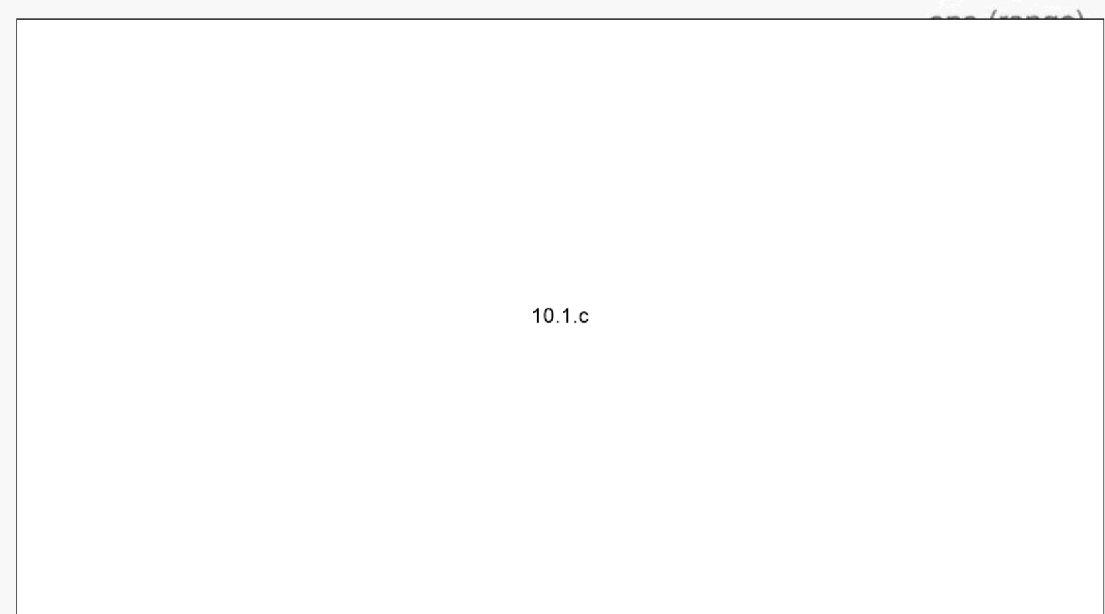
PRELIMINARY NUMBERS

EBIT projections for Gasunie share (incl. energy costs)

€ mln

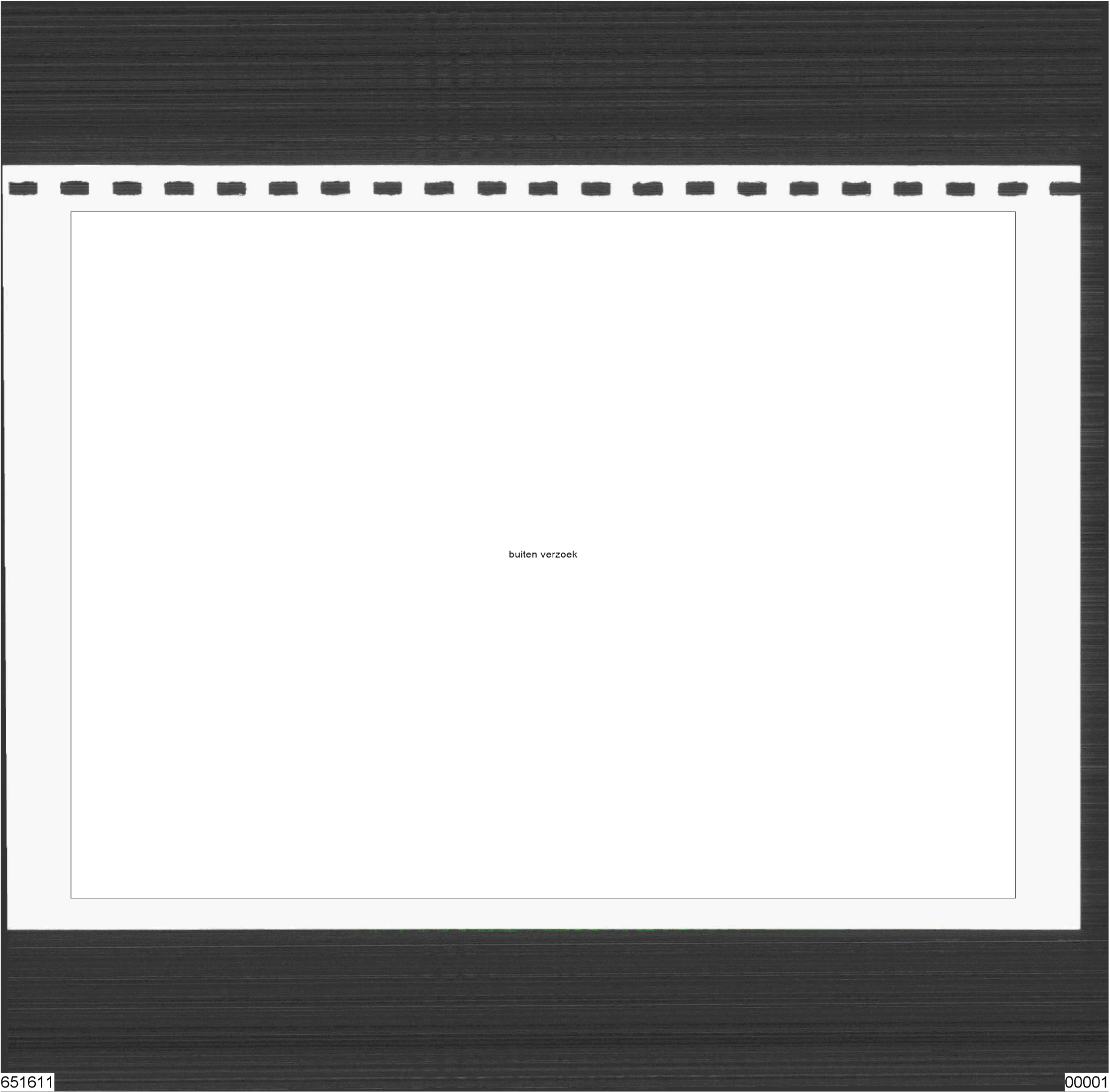
Assumptions

Capex
EBIT from

2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015

Source: Gasunie

casuïe -

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

buiten verzoek

fin 2012 - 373

VERTROUWELIJK

2099: fin 22195

Aan de Raad van Commissarissen,
mevrouw:

10.2.e

de heren:

10.2.e

RvC 07.004

Groningen, 6 maart 2007

Betreft: Gasrotonde fase 1

Mevrouw, mijne heren,

1) Inleiding

In 2006 hebben we u regelmatig geïnformeerd over de ontwikkelingen van Open Season, aanlanding van Noors gas en verdere ontwikkelingen rond de gasrotonde, LNG en bergingen. Dit heeft geleid tot het gasrotonde concept zoals in oktober 2006 aan de RvC is gepresenteerd.

In de bijgevoegde samenvatting van de Business Case Gasrotonde fase 1 is een investeringsvoorstel uitgewerkt voor uitbreiding van het Nederlandse hoogcalorische gastransportnet. De noodzaak van deze uitbreiding ligt met name in de af te sluiten contracten uit het Open Season proces en met de Noren. Dit tegen de achtergrond van de noodzaak tot het vervoeren van nieuwe gasstromen in en door Nederland als gevolg van veranderingen in de Noordwest-Europese gasmarkt, door het wegvallen van lokale productie, door de toename van de binnenlandse vraag en door de toename van internationaal transitotransport. De voorgestelde investering zorgt voor uitbreiding van de entry capaciteit in Noord-Nederland, voor uitbreiding van de exit capaciteit in (vooral) Zuid-Nederland en voor uitbreiding van de transportcapaciteit in het tussenliggende deel van het landelijk gastransportnet.

Bij de uitwerking van het investeringsvoorstel zijn ook de verder te verwachten ontwikkelingen op de Noordwest-Europese gasmarkt waar praktisch meegenomen. Ten aanzien van de meeste ontwikkelingen bestaat echter nog geen zekerheid. De opbouwfasen naar de gasrotonde moeten dus uiteindelijk bestand zijn tegen veranderingen in de scenario's, anders kan forse waardevernietiging plaatsvinden. Met de in de business case gepresenteerde oplossing, die gezien kan worden als de eerste fase van de gasrotonde, is het mogelijk in te spelen op deze

ontwikkelingen zonder hierbij te risicovolle investeringen te doen. De voorgestelde uitbreiding van het transportnet is daarom gebaseerd op de vastgelegde verplichtingen vanuit het Open Season (OS) en de noord-zuid transit van GazProm Export, waarbij de verdere uitbreidbaarheid van de oplossing terdege in het oog is gehouden.

Aan het Gas Network Expansion Project (GNEP) consortium, dat de aanleg van een nieuwe zeeleiding vanuit Noorwegen naar West-Europa voorbereidt, is een garantie voor entry en exit capaciteiten aangeboden met als enige voorwaarde goedkeuring van de Open Season investeringen. Daar goedkeuring van de in deze business case voorgestelde investering ook de verplichting tot investering in de aan de aanlanding verbonden capaciteituitbreiding tot gevolg kan

hebben, zijn tevens de benodigde maatregelen en de netto contante waarde van de hiervoor noodzakelijke investeringen bepaald. Of dit project doorgaat wordt dit jaar in Noorwegen beslist, waarna de optie door de Noorse shippers kan worden uitgeoefend tot 1 juli 2008. Om die reden zijn de Open Season investeringen en de Noorse investeringen als separate projecten in de business case uitgewerkt.

Door diverse partijen wordt toegewerkt naar een investeringsbeslissing voor een LNG terminal. Verwacht wordt dat in de loop van 2007 één of meerdere positieve beslissingen worden genomen. Dit zal dan leiden tot additionele lange termijn transportcontracten die in het binnenlands net dan voor zover mogelijk aan de huidige scope zullen worden toegevoegd. Eventuele scope changes als gevolg hiervan zullen op een later moment ter goedkeuring aan u worden voorgelegd.

2) Scope van fase 1

De scope voor het totale project fase 1 omvat de aanleg van ca. 500 km gastransportleiding en de bouw van 2 nieuwe compressorstations en twee uitbreidingen van bestaande stations voor een totaal van 1,8 mrd €. Hierin wordt maximaal gebruik gemaakt van bewezen technologie, aansluiting bij het bestaande systeem en een realistische planning. De operationele aspecten liggen in het verlengde van "business as usual". De specificatie van de werkzaamheden is vastgelegd in een Basis for Design. Er is gekozen voor Gasunie-standaard materialen. De transportleidingen zijn ontworpen in de diameters 48", 30" en 24". De ontwerp druk is gesteld op max. 80 bar.

De compressoren voor de scope van Open Season en Noors gas hebben een gezamenlijk vermogen van meer dan 100 MW. De keuze is daarbij gemaakt voor elektrisch aangedreven machines voor de nieuwe compressorstations vanwege een betere kosten/baten verhouding en de uitkomst van de MMA-studie (meest milieuvriendelijk alternatief) van de MER. Op CS Ravenstein zal worden voortgebouwd op de bestaande gasturbines. Tijdens het functioneel- en detailontwerp moet nog worden geoptimaliseerd op de fasering en unitkeuze voor de diverse compressorstations. De benodigde investering voor het Open Season deel wordt momenteel geraamd op **€ 1.1 mrd** en de investering voor de maatregelen om de Noren te accommoderen wordt geraamd op **€ 0.7 mrd**.

De budgetraming is opgesteld met een onnauwkeurigheid van +10/-30% en een 90/10 onderschrijding/overschrijdingskans. In de komende tijd zal deze raming op basis van offertes naar het niveau van +10/-10 % worden gebracht.

Bovengenoemde bedragen zijn iets lager dan geraamd in 2006 omdat er minder nieuwe infrastructuur nodig is dan eerder is voorzien. Dit is het gevolg van een aanpassing van de planningsuitgangspunten voor de capaciteit voor de binnenlandse markt, nadere inzichten in het project zelf en het feit dat deze nu gebaseerd zijn op de nieuwste inzichten conform Businessplan 2007. De verplichtingen die dit jaar dienen te worden aangegaan bedragen **420 mln €**.

3) Ontwikkelingen sinds vorige Business Case

Een belangrijke wijziging in de Business Case heeft betrekking op het regulator kader. In de eerdere Business Case werd voor de baten van het project gerekend met de financieel-economische criteria op grond van het Methodebesluit. Dit besluit is in november 2006 door het CBB vernietigd; een nieuw besluit dient nog te worden geformuleerd.

In de voorliggende Business Case hebben wij het omzetreguleringsmodel losgelaten en normale commerciële tarieven en afschrijvingstermijnen gehanteerd. Kwantitatief komt dat neer op het volgende:

Looptijd
WACC nominaal na tax
Herbenutting
Opex
Tariefindexatie

10.1.c

4) Rendement van het project

In onze base-case zijn we uitgegaan van een tarief van 10.1.c (gecombineerd entry + exit) op het Noord-Zuid traject Emden-Zelzate. Deze 10.1.c sluit aan op het thans met EZ, Financiën en DTe in discussie zijnde concept van uitbreidingswaarde (long run marginal costs). De Business Case concentreert zich op het zelfstandig projectrendement voor de nieuwe investering voor respectievelijk Open Season en Noors gas 10.1.c

Aanpassing van de tarieven heeft echter ook gevolgen voor de opbrengsten van reeds bestaande entry en exit capaciteit. Bij een Noord-Zuid uitbreidingswaarde van 10.1.c hoort een gemiddeld entry exit tarief voor het bestaande net van 10.1.c en een tarief van 10.1.c voor een gemiddelde binnenlandse afnemer. De effecten hiervan voor de binnenlandse afnemer worden beschreven in paragraaf 5.

De volgende situatie ontstaat dan:

Nulvariant: Opsplitsing open season investering voor binnenland versus transit

10.1.c

Open Season:

10.1.c

Nieuw reguleringsmodel:

- Toename omzet bestaande capaciteit op basis van 10.1.c///
 Noord-Zuid en 10.1.c
 Afneme omzet door wegvallend binnenlands aanbod
 10.1.c
- Reservering voor grotere risico's in relatie tot WACC

van 6,5% (X-factor op bestaande RAB, compensatie tariefgevolgen, volumerisico)

10.1.c

- Per saldo extra inkomsten

10.1.c

Noorse aanlanding:

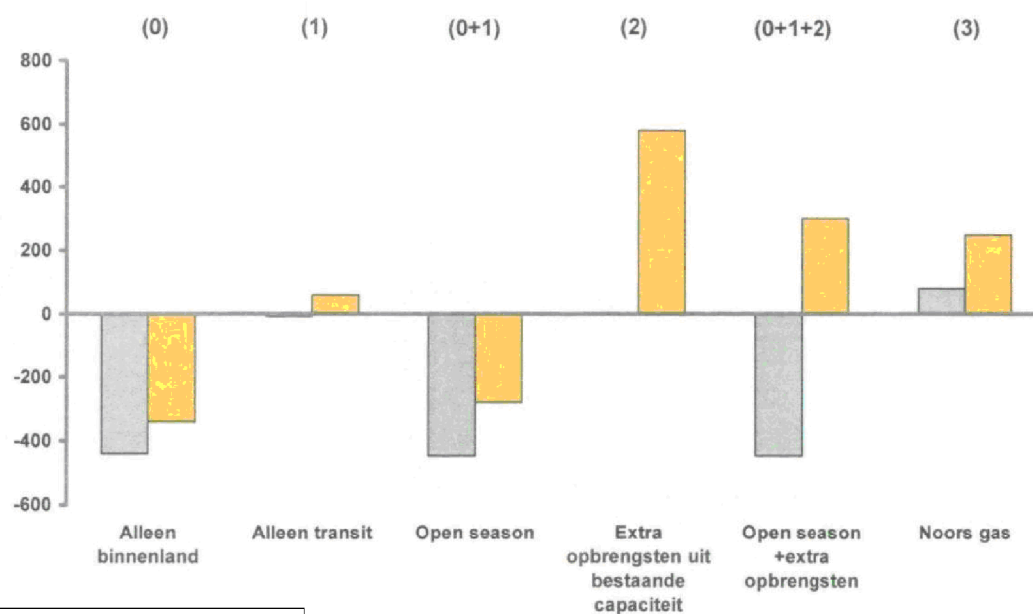
- Investering 10.1.c
- Gemiddelde omzet uit nieuwe capaciteit 10.1.c
- NCW 10.1.c

10.1.c

Tevens is doorgerekend wat het effect is van een Noord-Zuid tarief van 10.1.c in plaats van 10.1.c. De gevolgen hiervan zijn drieledig:

- Het projectrendement Noord-Zuid daalt met 10.1.c
- De extra opbrengsten uit het bestaande net verdwijnen
- Noors gas levert nog ca. 10.1.c op in plaats van 10.1.c
- De totale uitkomst voor de NCW wordt geraamd op ca. 10.1.c

In onderstaand figuur is dit weergegeven:

10.1.c

De conclusie uit deze analyse is:

- **10.1.c** voor Noord-Zuid is eigenlijk noodzakelijk voor een positieve beslissing;
- Er is weinig speelruimte ten opzichte van EZ/DTe om hiervan af te wijken: elke euro tariefdaling op het landelijk gemiddelde kost **10.1.c**
- Het blijft de vraag of **10.1.c** voor vervolginvesteringen (ná Noord-Zuid) voldoende is. Eigenlijk is de break even waarde op projectbasis voor Noord-Zuid **10.1.c** en kan het voorstel dat voorligt alleen uit dankzij de extra inkomsten uit het bestaande net.

5) De gevolgen voor de tarieven in Nederland

Ten gevolge van de noodzakelijke investeringen zullen de tarieven voor transport van gas in Nederland stijgen. Dit is ook indien uitsluitend ter compensatie van het wegvallende binnenlandse aanbod en de groei van de binnenlandse markt (vooral elektriciteitscentrales) geïnvesteerd wordt, onvermijdelijk. Tegenover de investeringen staan immers geen of beperkte aanvullende inkomsten.

Door uitbreiding van de investeringen tot het niveau dat noodzakelijk is om ook de gasrotonde te realiseren kunnen dusdanige schaal- en efficiencyvoordelen worden gerealiseerd dat de totale tariefstijging kleiner is dan in geval van uitsluitend investeren ten behoeve van het binnenland. Hetgeen in ieder geval nodig zal zijn om de leveringszekerheid in Nederland te garanderen.

Het transporttarief voor de gemiddelde Nederlandse eindverbruiker stijgt met €5 per m³ per uur per jaar ten opzichte van het basisjaar 2005 (de uitgangspositie na vernietiging Methodebesluit). Voor een gemiddeld huishouden stijgt de gasrekening hierdoor met €5 per jaar (0,25 € ct/m³ of 0,5% van de gasrekening). Voor de gemiddelde grootverbruiker stijgt de gasprijs met 0,1 ct/m³ (0,5% van de gasrekening). Ter vergelijking, bij alleen investeren voor het binnenland zou de gemiddelde Nederlandse eindverbruiker "het dubbele" per jaar meer moeten gaan betalen. Van een disproportionele belasting van binnenlandse eindverbruikers is dan ook geen sprake terwijl wel de voordelen van behoud van de voorzieningszekerheid op lange termijn en grotere concurrentie op de gasmarkt door vergroting van het aantal aanbieders worden gerealiseerd. De tarieven voor het transport van hoogcalorisch gas in Zuid-Nederland behoeven aanvullende bijstelling. De transporttarieven daar zijn tot nu toe gebaseerd op de verwachting dat zich in Zuid-Nederland een substantieel aanbod van hoogcalorisch gas zou gaan ontwikkelen. Dit heeft zich niet voorgedaan, terwijl uit de voorliggende plannen blijkt dat ook het nieuwe aanbod vooral in Noord-Nederland aanlandt. Dit noodzaakt tot een aanvullende aanpassing van de tarieven voor transport van hoogcalorisch gas in Zuid-Nederland. De tariefstijging voor de hoogcalorische industrie bedraagt daar in totaal € 13 per m³ per uur per jaar (0,15 ct/m³).

NB: deze tariefstijging kan uiteraard gefaseerd worden doorgevoerd, aangezien de nieuwe capaciteit pas in 2010 beschikbaar komt.

6) Aanpassing regelgeving en rol DTe

De brief van EZ aan de Tweede Kamer zal een kader moeten geven voor de rol van DTe en EZ. Wij schatten de rol van DTe in de toekomst als volgt in:

- Vaststellen methode van regulering op basis van door EZ geformuleerde uitgangspunten;
- Bepalen van uitbreidingswaarde voor bijvoorbeeld telkens 5 jaar;
- Achteraf toetsen of investering efficiënt is uitgevoerd;
- Bewaken van kostenefficiëntie bijvoorbeeld door middel van het opleggen van een X-factor voor bepaalde kosten.

7) Risico's naast het regulatoire kader

De risico's zijn uitgebreid beschreven in de Business Case fase 1. De belangrijkste zijn:

- Het niet op tijd realiseren van de noodzakelijke vergunningen om de projecten op tijd te kunnen realiseren. Wij verwijzen hiervoor naar hoofdstuk 7 van de Business Case, met als conclusie dat hier een zeker risico blijft bestaan, met name bij de compressorstations;
- Verdere escalatie van prijzen voor de benodigde equipment en resources. Dit is deels afgedekt door de gehanteerde toeslagen bij de budgetramingen;
- Onvoldoende benuttingsgraad op langere termijn. Dit is afgedekt door de investeringen te baseren op lange termijncontracten en een gemiddelde benuttingsgraad van 70%.

Een IPR (Independent Project Review) is ingesteld die niet alleen de Business Case maar ook het project zelf zal blijven volgen (zie ook hoofdstuk 8 van bijgaande Business Case).

8) Gevraagde goedkeuring van de Raad van Commissarissen

Gelet op bovenstaande ontwikkelingen vragen we:

1. Goedkeuring om door te gaan met fase 1 van de gasrotonde. Dit betekent dat de opschortende voorwaarde uit de contracten met de Open Season deelnemers komt te vervallen en de optie aan de Noren onvoorwaardelijk zal worden. Dit zal naar huidige verwachtingen uiteindelijk leiden tot een investering van 10.1.c Er wordt hierbij uitgegaan van een minimum tarief van 10.1.c en een NCW van 10.1.c
2. Goedkeuring om in 2001 10.1.c aan budget uit te geven om realisatie van fase 1 van de gasrotonde tijdig mogelijk te maken.
- 3.

buiten verzoek

Bovengevraagde goedkeuringen zijn uiteraard onder het voorbehoud dat er op 15 maart 2007 voldoende zicht is op een zodanig reguleringskader dat bovengenoemde investeringen zijn te rechtvaardigen. Mocht een en ander onverhoopt op 15 maart onvoldoende duidelijk zijn, dan overleggen wij graag met u welke stappen tussen 15 maart en 1 april nog kunnen worden genomen om tot een verantwoorde besluitvorming te komen.

Vervolgstappen tussen nu en 1 april:

- Overleg met EZ / Financiën over Kamerbrief;
- Overleg met VEMW, kamerleden en voorbereiden communicatieplan;
- Contact houden met Open Season klanten en Noorse stakeholders;
- Overleg met Financiën ter voorbereiding op aandeelhouders goedkeuring.

Bovenstaand voorstel is op 1 maart jongstleden met de SIC besproken. De ter vergadering gemaakte opmerkingen zijn in deze brief verwerkt. De SIC heeft positief geadviseerd ten aanzien van het voorstel, uiteraard met inachtneming van hetgeen in deze brief is gesteld ten aanzien van het reguleringskader.

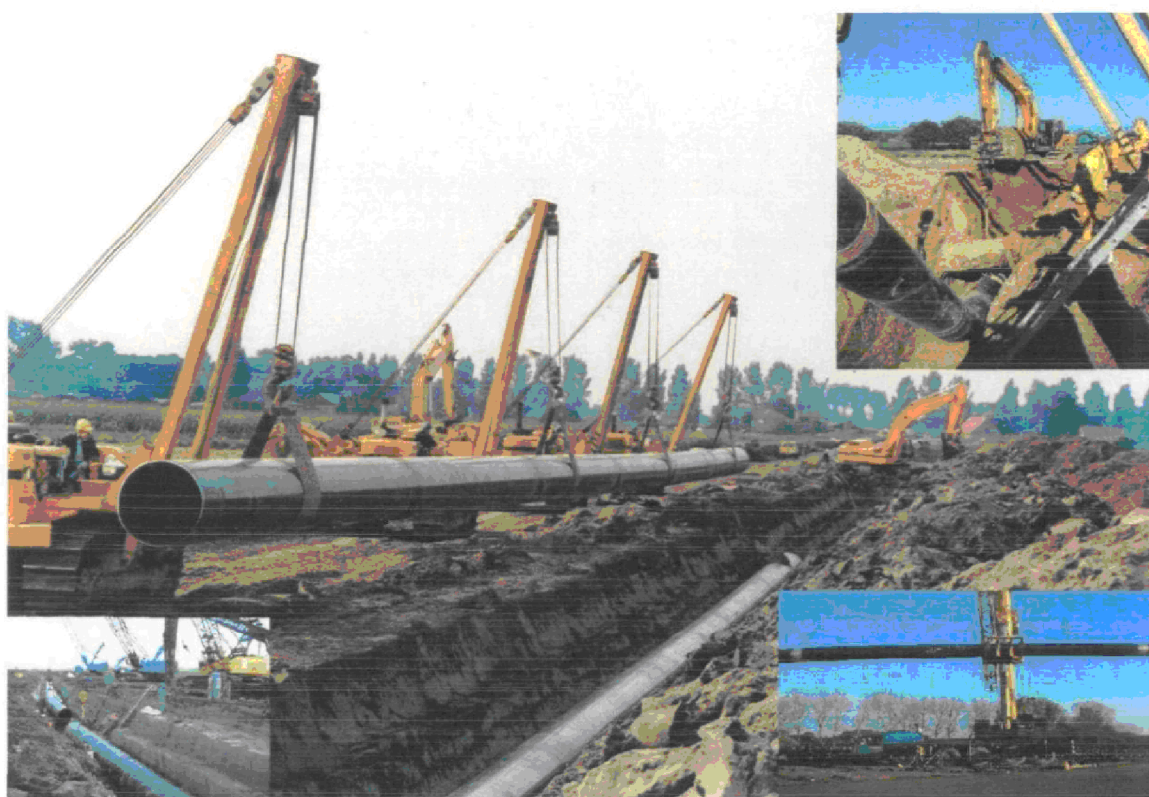
Hoogachtend,

10.2.e

Bijlage

Samenvatting Business Case Rapport

Gasrotonde fase 1

Afdeling
LNI, LT, TAP
Rapport
Samenvatting Business Case Rapport - Gasrotonde - fase 1

Datum, versie
22/02/2007 versie 1.1
Status
Definitief

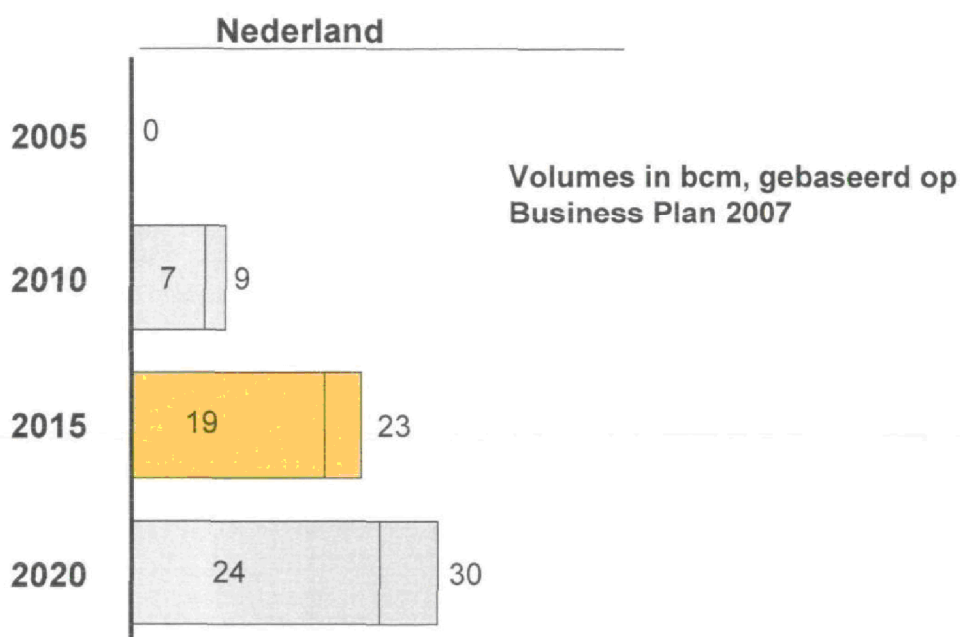
INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	2
Hoofdstuk 1: Inleiding	3
1.1 Aanleiding	3
1.2 Aard en omvang	4
1.3 Relatie met de NMa/Dte business case	5
Hoofdstuk 2: Beschrijving van het project	6
2.1 Uitbreiding van het transportnet	6
2.2 Mogelijke ontwikkelingen	6
2.3 Conclusie	8
2.4 Materiaalreservering voor projecten buiten de scope van deze Business Case	8
Hoofdstuk 3: Projectscope	9
Hoofdstuk 4: Regelgeving en mededingingsaspecten	10
4.1 Wettelijke verplichtingen	10
4.2 Ontwikkeling van het regulator kader	10
Hoofdstuk 5: Budget, kosten, baten en rendement	11
5.1 Financiële analyse	11
5.2 Resultaat	12
5.3 Gevoeligheidsanalyse NCW	13
Hoofdstuk 6: Risico-analyse	15
Hoofdstuk 7: Vergunningen	17
Hoofdstuk 8: Uitvoering van het project	18
Hoofdstuk 9: Timing	20
Bijlage A – Maatregelen pakket	21

HOOFSTUK 1: INLEIDING

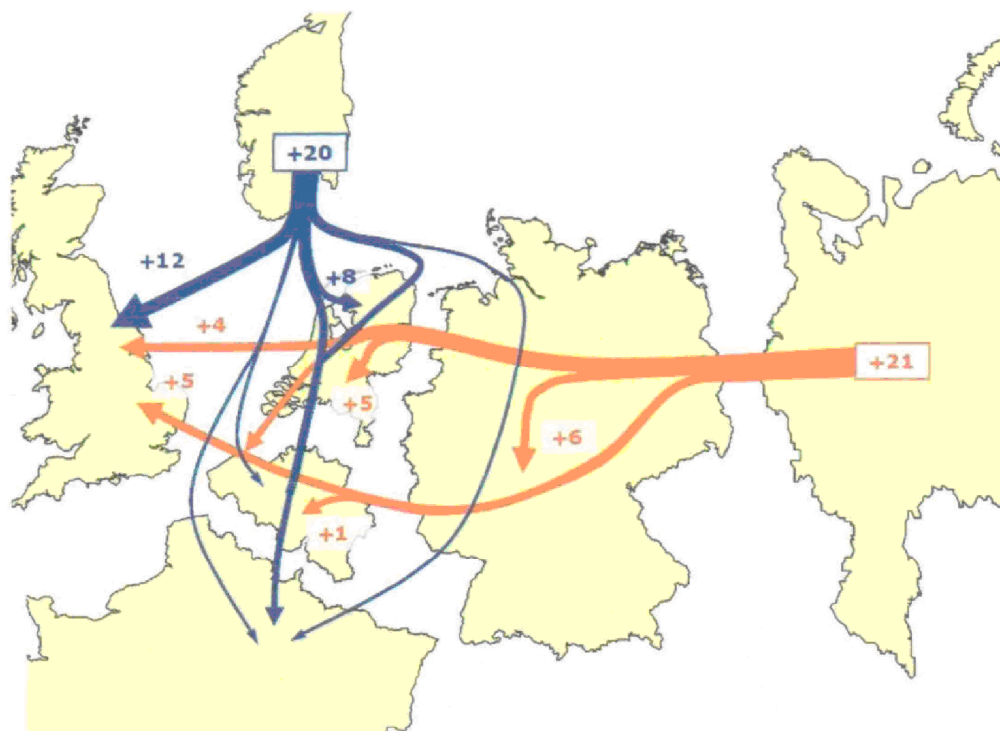
1.1 Aanleiding

Uit de toekomstvisie van Gas Transport Services (GTS) komt naar voren dat het hoogcalorische transportnet uitgebreid dient te worden om de verwachte toenemende capaciteitsvraag te kunnen faciliteren. Deze noodzaak tot uitbreiding wordt veroorzaakt door een aantal factoren. De terugval van de binnenlandse productie van gas heeft tot gevolg dat op andere entry punten dan voorheen meer gas geïmporteerd zal moeten worden. Door de licht stijgende binnenlandse vraag zal in de toekomst in toenemende mate hoogcalorisch gas geïmporteerd moeten worden en neemt de behoefte aan exit capaciteit in Nederland toe. In onderstaande figuur wordt de geschatte behoefte aan additionele import weergegeven in de vorm van een range voor het betreffende jaar.

Figuur 1 – Nederlandse behoefte aan additionele import

Gewijzigde gasstromen in West-Europa, zoals weergegeven in onderstaande figuur, hebben tot gevolg dat er in toenemende mate vraag is naar transit van gas door Nederland. Ten slotte bestaat bij shippers ten gevolge van de meer geliberaliseerde markt een groeiende behoefte aan flexibiliteit met betrekking tot transport wat zich vertaalt in een groeiende vraag naar transportcapaciteit.

Figuur 2 – Herkomst additionele import

Naast de al bekende behoefte aan transportcapaciteit zijn er momenteel een aantal initiatieven die aanzienlijke gevolgen voor de capaciteitsvraag in de toekomst kunnen hebben. Zo is er sprake van de mogelijke aanlanding van een nieuwe zeeleiding vanuit Noorwegen in Noord-Holland, het NordStream project, zijn er plannen om in of nabij Nederland ondergrondse bergingen te ontwikkelen en hebben een drietal partijen concrete plannen om een LNG terminal in Nederland aan te leggen.

1.2 Aard en omvang

Een deel van de hierboven geschetste ontwikkelingen is op dit moment zeker en is vastgelegd in overeenkomsten; een ander deel van de ontwikkelingen is minder zeker en bevindt zich nog voor het beslismoment. De hieruit voortvloeiende onzekerheden hebben GTS/Gasunie genoopt tot het opstellen van een all-in investeringsscenario dat rekening houdt met deze onzekerheden. De eerste fase, waarvoor nu toestemming wordt gevraagd, is gebaseerd op contracten uit het Open Season en de latere fases zijn dusdanig flexibel van opzet dat ingespeeld kan worden op de ontwikkelingen. Hierdoor is het mogelijk dat de voorgestelde vrijgave van projectbudgetten in de pas loopt met de momenten waarop zekerheid over nieuwe ontwikkelingen wordt verkregen.

Worden alle aangekondigde projecten realiteit dan zou de totale omvang van de investering kunnen oplopen tot ordegrrootte De eerste fase, gebaseerd op momenteel vastgelegde boekingsverplichtingen uit het Open Season 2005 en de verplichtingen voortkomend uit de aanlanding van de nieuwe zeeleiding uit Noorwegen, heeft een financiële omvang van en behelst de aanleg van kilometer nieuwe transportleiding, twee nieuwe compressorstations en de uitbreiding van twee bestaande. De voorgestelde technische oplossing is zodanig van aard dat de hierboven vermelde verdere ontwikkelingen, waarvan de realisatie nog onzeker is, als uitbreidingen bovenop de voorgestelde investering gerealiseerd zullen kunnen worden.

Om het mogelijk te maken dat voor de te verwachten projecten, zoals LNG aanlanding, tijdig capaciteit opgeleverd kan worden is het noodzakelijk om deze investeringen voor te bereiden. De hiermee gepaard gaande kosten bestaan uit de engineeringkosten tot het moment van besluitvorming

en uit kosten voor materialen die een dermate lange levertijd hebben dat ze reeds op korte termijn besteld moeten worden om de tijdige oplevering van de capaciteit niet in gevaar te brengen. Dit laatste geldt met name voor pijpmateriaal, dat ook ingezet kan worden in het voorliggende investeringsproject. De omvang van deze verplichting bedraagt 10.1.c

Goedkeuring van de investering voor de Open Season capaciteit heft de ontbindende voorwaarde uit het aanbod aan het GNEP consortium voor gegarandeerde entry en exit capaciteit in geval van een aanlanding in Nederland op. Dit is de reden dat deze investering is opgenomen in de business case en deel uitmaakt van het bedrag van 10.1.c waarvoor in principe goedkeuring wordt gevraagd, waarbij de investering ten behoeve van de aanlanding van de Noorse zeeleiding in een latere fase definitief zal worden na het afsluiten van de contracten. Hiervoor zal medio 2008 een definitief voorstel aan de RvC worden voorgelegd.

1.3 Relatie met de NMa/DTe business case

Medio 2006 is voor de investeringen die voortkomen uit het Open Season 2005 een business case¹ opgesteld met als doel het voor de Nederlandse regulator (NMa/DTe) mogelijk te maken nut en noodzaak van de investering op voorhand vast te stellen en – indien voldoende aannemelijk – comfort van m3/h te verkrijgen over het geheel kunnen terugverdienen van de investeringen.

NMa/DTe was van mening dat het voor haar niet mogelijk was een dergelijk comfort te verlenen onder de vigerende wet- en regelgeving. Dit heeft ertoe geleid dat eind september 2006 slechts een niet-bindende informele zienswijze voor een deel van de investeringen werd afgegeven. GTS/Gasunie heeft besloten op deze zienswijze geen actie richting NMa/DTe te ondernemen in afwachting van een uitspraak over haar beroep tegen het Methodebesluit. Wel is er met de Open Season deelnemers een verlenging van de termijn, waarbinnen een investeringsbesluit genomen dient te worden, tot 1 april 2007 overeen gekomen.

Het expliciete voornemen van de Minister van Economische Zaken om te komen tot een nieuw reguleringsregiem en de vernietiging van het Methodebesluit door de rechter hebben een nieuwe situatie gecreëerd ten aanzien van de rol van NMa/DTe bij de beoordeling van investeringen en het vaststellen van tarieven. Dit heeft geleid tot intensief contact met de Ministeries van Economische Zaken en Financiën en NMa/DTe. Op deze ontwikkelingen wordt nader ingegaan in hoofdstuk 4.

De gasrotonde, waarvan de contouren zich begin 2006 begonnen af te tekenen, heeft in de loop van 2006 steeds concretere vormen aangenomen. Het in de NMa/DTe business case gepresenteerde toekomstscenario is dientengevolge ook verder ontwikkeld.

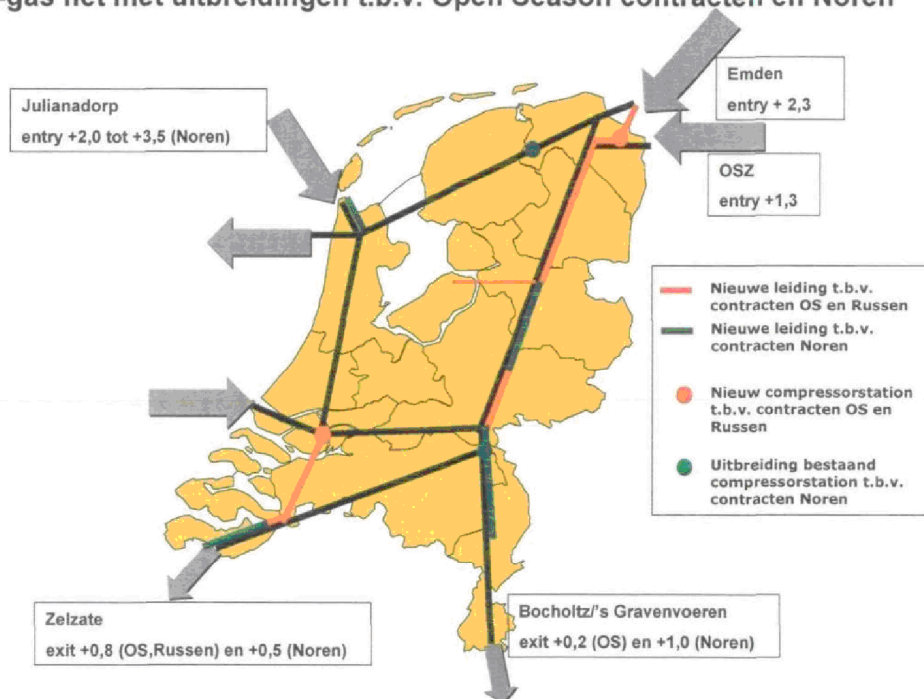
¹ Business case Uitbreiding H-gas transportsysteem, versie 3.0, 30 juni 2006

HOOFDSTUK 2: BESCHRIJVING VAN HET PROJECT

2.1 Uitbreiding van het transportnet

De directe aanleiding van het project komt voort uit de verplichtingen die GTS is aangegaan in het Open Season proces en met de Noren (het zogenaamde GNEP consortium). Het Open Season proces is in 2005 uitgevoerd en heeft geresulteerd in een aantal contracten in het H-gas systeem, voornamelijk entry contracten in noordoost Nederland en exit contracten in Zuidwest Nederland. Met het GNEP consortium is een overeenkomst gesloten waarbij GTS zich heeft verplicht een entry capaciteit van 2 tot 3,5 mln m³/h en een exit capaciteit tot 1,5 mln m³/h aan te bieden wanneer de shippers daarom vragen. In onderstaand overzicht is opgenomen welke verplichtingen op welke entry- en exitpunten van toepassing zijn.

H-gas net met uitbreidingen t.b.v. Open Season contracten en Noren

Figuur 3 - H-gas systeem met uitbreidingen

GTS kan deze capaciteiten echter pas aanbieden wanneer uitbreidingen in het transportnet hebben plaatsgevonden. Deze uitbreidingen zijn in bovenstaande figuur aangeduid op de desbetreffende trajecten. De kosten en baten van deze investeringen vormen het onderwerp van deze Business Case. Aangezien de eerste contracten per 1 oktober 2010 uitgevoerd moeten kunnen worden en de implementatietijd vanaf het aangaan van grote financiële verplichtingen 3 ½ jaar bedraagt dient voor 1 april 2007 een investeringsbesluit genomen te worden.

2.2 Mogelijke ontwikkelingen

Naast de bovengenoemde entry- en exitcontracten zal mogelijk nog meer entry- en exitcapaciteit gecontracteerd worden als gevolg van een aantal nieuwe projecten dat in verschillende stadia van besluitvorming verkeert. Dit zijn o.a. de bouw van LNG-terminals en ondergrondse bergingen. Van elk